

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2019)0072

Laisvių padėtis Alžyre

2019 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl laisvių padėties Alžyre (2019/2927(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Alžyro, ypač į 2015 m. balandžio 30 d. rezoliuciją dėl darbuotojų ir žmogaus teisių aktyvistų kalinimo Alžyre¹, taip pat į savo 2019 m. kovo 27 d. rezoliuciją „Laikotarpis po Arabų pavasario. Tolesni veiksmai Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos (MENA) regione“²,
- atsižvelgdamas į naujausią informaciją apie Alžyrą, įtrauktą į ES metinę ataskaitą dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje 2018 m., kurią Europos Vadovų Taryba patvirtino 2019 m. kovo 18 d.,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 14 d. vykusį 11-ąjį ES ir Alžyro asociacijos tarybos posėdį,
- atsižvelgdamas į 2017 m. rugsėjo 21 d. ir 22 d. JT Žmogaus teisių tarybos 36-ojoje sesijoje priimtą trečiąjį visuotinį periodinį vertinimą dėl Alžyro,
- atsižvelgdamas į bendrus partnerystės prioritetus, priimtus Alžyro Liaudies Demokratinės Respublikos ir Europos Sąjungos vadovaujantis peržiūrėta Europos kaimynystės politika (EKP), kuri buvo patvirtinta 2017 m. kovo 13 d., pagal kurią daugiausia dėmesio skiriama konstitucinės peržiūros įgyvendinimui ir ES paramai siekiant demokratijos ir pažangos žmogaus teisių srityje Alžyre,
- atsižvelgdamas į ES ir Alžyro asociacijos susitarimą³, ypač į jo 2 straipsnį, kuriame nustatyta, kad pagarba demokratijos principams ir pagrindinėms žmogaus teisėms turi būti esminis susitarimo elementas ir įkvėpti šalių vidaus ir tarptautinę politiką,
- atsižvelgdamas į Alžyro Konstituciją, persvarstytą 2016 m. vasario 7 d., o ypač į jos 2, 34-36, 39, 41, 42, 48 ir 54 straipsnius,
- atsižvelgdamas į ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų, dėl mirties bausmės, dėl

¹ OL C 346, 2016 9 21, p. 106.

² Priimti tekstai, P8_TA(2019)0318.

³ OL L 265, 2005 10 10, p. 2.

kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio ar baudimo, dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime bei dėl žmogaus teisių gynėjų, taip pat į naują ES strateginę programą ir veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje, kuriais siekiama žmogaus teisių apsaugą ir priežiūrą padaryti visų ES politikos sričių dėmesio centru,

- atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (TPPTP), Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą (TESKTP), Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą, Vaiko teisių konvenciją,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir į JT deklaraciją dėl visų formų netolerancijos ir diskriminacijos religijos ir tikėjimo pagrindu, panaikinimo,
 - atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją,
 - atsižvelgdamas į Alžyro įstatymą Nr. 12–06 dėl asociacijų ir įsakymą Nr. 06–03 dėl ne musulmonų religinių apeigų,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi Alžyras yra artimas kaimynas ir vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos ir Šiaurės Afrikos regiono partnerių;
- B. kadangi 2019 m. vasario 16 d., praėjus dešimčiai dienų nuo Abdelazizo Bouteflikos paskelbto kandidatavimo penktajai prezidento kadencijai Alžyre prasidėjo taikūs protestai, žinomi kaip „Hirak“ (judėjimas); kadangi 2019 m. balandžio 2 d. A. Bouteflika atsistatydino; kadangi šalies tarybos pirmininkas Abdelkader Bensalah laikinai pradėjo eiti valstybės vadovo pareigas; kadangi karinė vadovybė vadovaujama generolo leitenanto Ahmedo Gaïd Salaho atvirai įgijo didelę įtaką šalyje po A. Bouteflikos atsistatydinimo;
- C. kadangi Abdelaziz Bouteflika prezidento pareigas ėjo nuo 1999 m.; kadangi 2016 m. atlikus konstitucinę peržiūrą maksimalus prezidento kadencijų skaičius ateityje buvo apribotas iki dviejų; kadangi konstitucinė peržiūra negalėjo būti taikoma atgaline data, o tai reiškė, kad A. Bouteflikai buvo leista kandidatuoti penktajai kadencijai; kadangi prezidento rinkimai, kuriuos iš pradžių buvo numatyta surengti 2019 m. balandžio 18 d., iš pradžių buvo atidėti iki 2019 m. liepos 4 d., o vėliau – iki 2019 m. gruodžio 12 d.;
- D. kadangi visoje šalyje 2019 m. vasarį, kovą ir balandį, o vėliau – kiekvieną antradienį ir penktadienį per pastarąsias 40 savaitių vyko taikios demonstracijos; kadangi pastarosiomis savaitėmis protestuotojai visoje šalyje vykdė naktines eitynes;
- E. kadangi „Hirak“ turi didelę paramą ir yra didžiausias protesto judėjimas Alžyre; kadangi demonstrantų daugumą sudaro jaunimas; kadangi demonstrantai reikalauja nutraukti korupciją, galimybių dalyvauti politiniame gyvenime, panaikinti aukštą nedarbo lygį ir nemalšinti demonstracijų, o taip pat pliuralistinės ir įtraukios sistemos, skirtos pasirengti laisviems rinkimams, kurie yra platesnio politinio pereinamojo proceso dalis;
- F. kadangi pagal 2019 m. Pasaulio spaudos laisvės indeksą Alžyras užima 141-ą vietą iš 180 tirtų valstybių, šalies spaudos laisvei kyla grėsmė, o žurnalistai dažnai persekiojami; kadangi nepriklausomos žiniasklaidos organizacijos, socialinės

žiniasklaidos atstovai ir kiti veikėjai patiria Alžyro valdžios institucijų cenzūrą už bet kokius pranešimus, besiskiriančius nuo oficialiosios nuomonės;

- G. kadangi nuo 2018 m. sausio mėn. Alžyro valdžios institucijos uždarė kelias bažnyčias, iš kurių didžioji dauguma priklauso Alžyro protestantų bažnyčių organizacijai;
- H. kadangi valstybinės radijo stoties *La Chaîne 3* vyriausiasis redaktorius atsistatydino 2019 m. vasario 23 d., protestuodamas prieš šališką „Hirak“ reiškinių traktavimą; kadangi keli kiti žurnalistai buvo sulaikyti arba bauginami, pvz. buvęs kanalo „France 24“ arabų korespondentas Sofiane Merakchi ir žurnalistai Azeb El Sheikh bei Abdelmouji Khelladi, sulaikyti atitinkamai nuo 2019 m. rugsėjo 26 d. ir 2019 m. spalio 14 d.;
- I. kadangi 2019 m. kovo 4 d. Nadia Madassi pastaruosius 15 metų dirbusi kanalo „Algérie“ pranešėja, atsistatydino dėl įtariamos jai taikytos cenzūros; kadangi 2019 m. kovo 5 d. dienraščiui „Echorouk“ ir televizijos kanalui „El Bilad“ Komunikacijos ministerija skyrė sankcijas už reportažus apie demonstracijas; kadangi Facebook grupė „Algérie – Debout!“ turinti daugiau kaip 500 000 narių, buvo uždaryta, o jos įkūrėjas ir administratorius Sofiane Benyounes buvo persekiotas ir prieš jam pateikiant kaltinimus keletą kartų apklaustas; kadangi leidiniai *Jeune Afrique*, *Tout Sur l’Algerie*, *Algérie Part*, *Interlignes* ir *Observ’Algérie* buvo cenzūruojami;
- J. kadangi demonstrantai „Hirak“ dalyviai, žmogaus teisių gynėjai, žurnalistai ir tinklaraštininkai vis dažniau išskiriami ar suimami, siekiant jiems užkirsti kelią pasinaudoti savo žodžio, asociacijų ar taikių susirinkimų laisve;
- K. kadangi Alžyro teisininkų rūmai (*Union nationale des ordres des avocats*, UNOA) vienbalsiai pasmerkė „Hirak“ aktyvistų areštus ir laisvių slopinimą; kadangi 2019 m. spalio 24 d. apie 500 teisininkų dalyvavo eitynėse Alžyre reikalaudami gerbti protestuotojų teisę į tinkamą teismo procesą ir teismų nepriklausomumą; kadangi UNOA įsteigė komitetą, kuris remia teisininkus, ginančius sulaikytus protestuotojus ir disidentus;
- L. kadangi, Alžyro žmogaus teisių gynimo lygos (*Ligue Algérienne pour la défense des droits de l’homme*, LADDH) duomenimis, nuo „Hirak“ pradžios buvo suimta ir sulaikyta daugiau nei šimtas žmonių, susijusių su taikiomis demonstracijomis; kadangi kaltinimai, kuriais remiantis jie laikomi „kenkimas nacionalinei vienybei ir teritoriniam vientisumui“, „susirinkimų skatinimas“ ir „kariuomenės moralės silpninimas“ yra neaiškūs ir pažeidžia tarptautinius žmogaus teisių standartus;
- M. kadangi 2019 m. birželio 29 d. už kritiką kariuomenės vado atžvilgiu buvo suimtas 87 m. nepriklausomybės karo veteranas Lakhdar Bouregaa; kadangi 22 m. amžiaus teisės studentė Nour el Houda Dahmani buvo paleista 2019 m. lapkričio 25 d., praėjus šešių mėnesių trukmės įkalinimo bausmei skaičiuojant nuo 2019 m. rugsėjo 17 d., paskirtos už dalyvavimą studentų eitynėse, o vėliau tapo kassavaitinių studentų eitynių simbolių; kadangi 2019 m. spalio 12 d. Ibrahim Daouadji ir kiti keturi aktyvistai buvo suimti už prieštaravimą Jaunimo reikalų ministro apsilankymui;
- N. kadangi Kamal Eddine Fekhar, gydytojas, žmogaus teisių gynėjas, amazigų At-Mzabo bendruomenės gynėjas ir buvęs Alžyro žmogaus teisių apsaugos lygos (LADDH) narys, 2019 m. gegužės 28 d. mirė kalėjime, po to, kai nepaisant didžiulių protestų buvo

suimtas ir 53 dienas vykdė bado streiką, kurį jis, kaip manoma, paskelbė dėl kalnimo sąlygų ir medikų aplaidumo; kadangi 22-ųjų metų Ramzi Yettou mirė nuo sužalojimų, kuriuos 2019 m. balandžio mėn. patyrė sumuštas policijos;

- O. kadangi Karim Tabbou, opozicijos lyderis, buvęs istorinės opozicijos partijos „Socialistinių jėgų frontas“ (*Front des forces socialistes*, FFS) generalinis sekretorius, dabar nepripažintos Socialistinės ir demokratinės sąjungos partijos vadovas, 2019 m. rugsėjo 12 d. buvo sulaikytas; kadangi 2019 m. rugsėjo 26 d. Tipazos teismo jis buvo išlaisvintas, bet praėjus mažiau kaip 14 valandų vėl buvo sulaikytas, šįkart kitoje jurisdikcijoje (Sidi M‘Hamed‘o), bet panašiomis sąlygomis, ir dabar kalnamas vienutėje;
- P. kadangi keletas asociacijos *Rassemblement actions jeunesse* (RAJ) narių, įskaitant jos įkūrėją Hakimą Addadą, pirmininką Abdelouahabą Fersaoui ir narius Massolinisą Aisslousą, Djalalą Mokrani, Ahmedą Bouderi, Kamelį Ouldouliali, Karimą Batutdoulali, Ahcene Kadi, Wafi Tigrine ir Khidine Medani, buvo suimti per taikias demonstracijas, skirtas sąžinės kalniamas Alžyre paremti;
- Q. kadangi daugeliui protestuotojų, pavyzdžiui, Samirui Belarbi, Fodilui Boumalai, Fouadui Ouicheriui, Saidai Defeur ir Raoufui Raisui, kurie šiuo metu kalnami, ir žmogaus teisių gynėjams, tarp kurių – Said Boudour, Hamid Goura ir Slimane Hamitouche, yra pateikti kaltinimai dėl „kariuomenės moralės silpninimo“;
- R. kadangi 2019 m. lapkričio 11 d. Sidi M‘Hamedo teismas Alžyre pradėjo 42 aktyvistų, tarp jų ir Samiros Messouci, Wilayos liaudies provincijos asamblėjos narės, bylų nagrinėjimą; šiems aktyvistams pareikšti kaltinimai dėl „nacionalinės teritorijos vientisumo pažeidimo“ už tai, kad jie mojavė vėliava su amžigų emblema; kadangi ši vėliava visoje šalyje buvo naudojama kartu su valstybės vėliava per kiekvieną savaitę rengiamas demonstracijas; kadangi dauguma šalies teismų paleido demonstrantus, kurie buvo sulaikyti už šį nusižengimą;
- S. kadangi Alžyro konstitucijoje įtvirtintos pagrindinės laisvės, įskaitant laisvę jungtis į asociacijas, kuri taip pat apibrėžta įstatyme Nr. 12-06; kadangi pagal įstatymą 12-06 reikalaujama, kad visos asociacijos iš naujo užsiregistruotų, įskaitant tas, kurios jau sėkmingai įregistruotos, ir gautų Vidaus reikalų ministerijos registracijos patvirtinimą, – tik tada jų veikla bus laikoma teisėta; kadangi daugelio pilietinės visuomenės, nevyriausybinų, religinių ir labdaros organizacijų prašymai dėl išankstinės registracijos vis dar nagrinėjami nepaisant to, kad jie atitinka visus teisinius reikalavimus; prašymus yra pateikusios tokios organizacijos, kaip LADDH, „EuroMedRights“, RAJ, „Amnesty International“, Alžyro protestantų asociacija, Nacionalinis nemusulmoniškų religinių bendruomenių komitetas, Feministinė asmeninio tobulėjimo ir naudojimosi pilietinėmis teisėmis asociacija (AFEPEC); kadangi jos vis dar neturi oficialaus teisinio statuso;
- T. kadangi pagal Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, kurį Alžyras yra ratifikavęs, vyriausybės privalo užtikrinti kiekvieno jų jurisdikcijoje esančio asmens, visų pirma religinių mažumų, religijos, minties ir sąžinės laisvę; kadangi ši teisė apima laisvę išpažinti pasirinktą religiją arba tikėjimą, viešai arba privačiai, atskirai arba kartu su kitais;
- 1. griežtai smerkia savavališkus ir neteisėtus žurnalistų, profsajungų atstovų, teisininkų, studentų, žmogaus teisių gynėjų, pilietinės visuomenės atstovų ir visų taikių

protestuotojų, dalyvavusių taikiuose judėjimo „Hirak“ demonstracijose, areštus, sulaikymus ir bauginimus;

2. ragina Alžyro valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus, kurie kaltinami už tai, kad naudojami teisė į žodžio laisvę; visų pirma, tai Hakim Addad, Abdelouahab Fersaoui, Massinissa Aissous, Djalal Mokrani, Ahmed Bouider, Kamel Ould Ouali, Karim Boutata, Ahcene Kadi, Wafi Tigrine, Khireddine Medjani, Samir Belarbi, Karim Tabbou, Fodil Boumala, Lakhdar Bouregaa, Samira Messouci, Ibrahim Daouadji, Salah Maati, Sofiane Merakchi, Azeb El Cheikh, Fouad Ouicher, Saïda Deffeur ir kiti taikūs protestuotojai, žmogaus teisių gynėjai, žurnalistai, kurie buvo neteisėtai įkalinti nepaisant to, kad jų veikla leidžiama pagal Alžyro teisės aktus ir suderinama su tarptautiniais žmogaus teisių aktais, kuriuos Alžyras yra ratifikavęs; ragina Alžyro valdžios institucijas panaikinti draudimą keliauti ir lygtinį Slimane Hamitouche, Abdelmonji Kheldadi ir Mustaphos Bendjamos nuteisimą;
3. ragina Alžyro valdžios institucijas nutraukti bet kokio pobūdžio bauginimą, įskaitant teisminį ir teisėkūros persekiojimą, kriminalizavimą ir savavališkus areštus bei sulaikymą, kuriuos jis taiko prieš taikius protestuotojus, žmogaus teisių gynėjus, kritinę nuomonę reiškiančius žurnalistus ir tinklaraštininkus, taip pat imtis tinkamų veiksmų siekiant užtikrinti jų fizinę ir psichologinę apsaugą, saugą, saugumą ir laisvę vykdyti teisėtą ir taikią veiklą; ragina Alžyro valdžios institucijas suteikti ir garantuoti teisę į žodžio, asociacijų, taikių susirinkimų ir žiniasklaidos laisves, kurios įtvirtintos Alžyro konstitucijoje ir TPPTP, kuri Alžyras yra pasirašęs ir ratifikavęs;
4. ragina užkirsti kelią krikščionių, Achmadijos musulmonų ir kitų religinių mažumų religijos išpažinimo laisvės pažeidinėjimams; primena Alžyro vyriausybei, kad potvarkiu 06-03 garantuojama religijos išpažinimo laisvė; ragina Alžyro valdžios institucijas vėl atverti uždarytas bažnyčias;
5. ragina Alžyro valdžios institucijas iš dalies pakeisti 1991 m. gruodžio 2 d. aktą 91-19 ir panaikinti visus apribojimus rengti taikias demonstracijas, jei jie nėra absoliučiai būtini ar proporcingi laikantis TPPTP 21 straipsnio; išreiškia susirūpinimą dėl to, kad nepaisant 2016 m. atliktos konstitucinės peržiūros nuostatų 2001 m. birželio 18 d. dekretas, kuriuo remiantis sostinėje draudžiama rengti demonstracijas, nebuvo atšauktas ir iš esmės yra taikomas visoje šalyje;
6. ragina Alžyro valdžios institucijas iš esmės uždrausti bet kokios formos pernelyg didelį teisės saugos pareigūnų jėgos naudojimą išskirstant viešus susibūrimus; griežtai smerkia pernelyg didelį jėgos naudojimą, kuris buvo Ramzi Yettou mirties priežastis; ragina Alžyro valdžios institucijas atlikti nepriklausomą visų atvejų, per kuriuos saugumo pajėgų nariai panaudojo pernelyg didelę jėgą, tyrimą ir patraukti kaltininkus atsakomybėn;
7. pabrėžia, kad nepriklausoma teismų sistema yra vienas iš pagrindinių demokratijos veikimo elementų, ir ragina Alžyro valdžios institucijas skatinti ir užtikrinti teismų nepriklausomumą;
8. ragina Europos išorės veiksmų tarnybą, Komisiją ir valstybes nares remti pilietinės visuomenės grupes, žmogaus teisių gynėjus, žurnalistus ir protestuotojus, be kita ko, vykstant apsilankyti į kalėjimus, stebint teismo procesus ir skelbiant viešus pareiškimus, remti UNOA Komisiją ir kitas organizacijas, veikiančias žmogaus teisių gynimo srityje,

taip pat atidžiai stebėti žmogaus teisių padėtį Alžyre naudojant visas turimas priemones, įskaitant Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemones;

9. ragina Alžyro valdžios institucijas persvarstyti 2012 m. įstatymą dėl asociacijų (12-06) ir pradėti tikrą ir įtraukų dialogą su pilietinės visuomenės organizacijomis, kad būtų galima parengti naują įstatymą, kuris atitiktų tarptautinius žmogaus teisių standartus ir Alžyro konstituciją;
10. ragina Alžyro valdžios institucijas užtikrinti visapusiškas galimybes naudotis minties, sąžinės ir religijos laisvėmis, kurios yra įtvirtintos Alžyro konstitucijoje ir TPPTP;
11. reiškia susirūpinimą dėl administracinių kliūčių, su kuriomis susiduria religinės mažumos Alžyre, ypač dėl 06-03 m. potvarkio; ragina Alžyro vyriausybę persvarstyti potvarkį 06-03, kad jis labiau atitiktų Konstituciją ir jo tarptautinius įsipareigojimus žmogaus teisių srityje, būtent TPPTP 18 straipsnį;
12. palankiai vertina tai, kad amazigų kalba 2016 m. pripažinta oficialia kalba, ir ragina praktiškai įgyvendinti šį įstatymą; ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti 42 protestuotojus, kurie buvo sulaikyti dėl to, kad mojavo amazigų vėliava;
13. ragina rasti taikų krizės, kuri kilo vystantis taikiam ir įtraukiam politiniam procesui, sprendimą; yra įsitikinęs, kad demokratinės reformos ir konstruktyvus bei įtraukus dialogas, kuriuo užtikrinamas politinis, ekonominis ir socialinis stabilumas Alžyre, galėtų padėti atsigaivinti turtingai Arabų Magrebo Sąjungai, nes tai svarbu siekiant sėkmingo abiejų Viduržemio jūros regiono pusių bendradarbiavimo;
14. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, ES delegacijai Alžyre, Alžyro vyriausybei, JT Generaliniam Sekretoriui, JT Žmogaus teisių tarybai ir Europos Tarybai.